

DEFF Programområdet Nye Institutioner

I Workshop om bibliotek og uddannelse opstillede UVM-institutionsledere krav og ønsker til samarbejdet

Af Mai Aggerbeck

Små, spredte biblioteksfunktioner og uddannelsessteder klarer ikke at løfte videnstunge opgaver med at tilvejebringe ajourførte videnressourcer og formidle – og etablere videndeling omkring dem. At indfri nationale og lokale akkrediterings- og kompetencemål kræver samarbejde via IT-systemer og mennesker om nye platforme. UVM-institutionsledere gav konkrete forslag til det nødvendige.

Mai Aggerbeck
VIA University, campus Holstebro
Formand for programområdet Nye Institutioner
mai@viauc.dk

Tietgenskolen i Odense dannede den 24. oktober 2008 rammen om den workshop, vi i Nye Institutioner afholdt som led i udviklingen af vores kommunikationsstrategi. Dagens tema var *Tidens udfordringer – nye roller og relationer for bibliotek og uddannelse*, og formålet var at kaste lys over følgende spørgsmål: Hvor er bibliotek og uddannelse på vej hen?

Deltagerne i workshoppen var uddannelseschefer, biblioteksledere, videncenterledere, gymnasirektorer, bibliotekarer og undervisere fra 14 forskellige, geografisk spredte uddannelsesinstitutioner inden for undervisningsministeriets område. Fordelt i fire grupper fik deltagerne til opgave at formulere, hvad man anså for påkrævet at gennemføre for at løse videnresourceproblemer i uddannelserne inden for bestemte felter. Disse var formuleret af bibliotekarer og undervisere fra undervisningsministeriets institutioner i en forudgående behovsundersøgelse:

1. Nye roller for biblioteksfunktion og læringskontekst.
2. Uddannelsernes og bibliotekernes håndtering af videnbegrebets mangfoldighed.
3. Integration mellem bibliotek og uddannelse.
4. Udvikling af løsninger eller systemer i samarbejde med praksis.

Årsagen til, at disse spørgsmål har været så relevante at få besvaret, er nemlig, at kravet om nem adgang til videnressourcer på tilstrækkeligt veludviklede platforme – set med ekspertøjne, ikke er tilstrækkelig præcist formuleret. For at institutionerne kan integrere løsninger i den konkrete uddannelse, må derfor både de lokale biblioteksfunktioner og de lokale uddannelsesansvarlige deltage i udformningen.

Dialogen med UVM-institutionerne skulle helst føre til et overblik og til en samlet prioritering af opgaverne og dermed vise vejen for projektudviklingen i Nye Institutioner. UVM-institutionernes uddannelses- og biblioteksfunktioner har behov for en koordinerende og samspilsskabende sparringspartner og har taget vel imod DEFF i den funktion. Når Nye Institutioners kommunikationsstrategi er klar, vil den skabe overblik over samspilsmulighederne for UVM-institutionerne selv og for DEFF.

Organiseringen af forholdet mellem uddannelse og bibliotek inden for UVM området varierer fra institution til institution. Den er i nogen grad præget af, at brobygningssystemer mellem biblioteksfunktion og uddannelse på en række niveauer, fra det institutionelle til det personlige niveau, endnu ikke er udbygget i fuldt omfang. Vigtigheden af disse brobygningssystemers udbygning understreges af, at der på nationalt plan stilles krav til

uddannelserne om fortløbende akkreditering og kvalitetssikring. Arbejdet med workshoppen førte frem til følgende resultater:

Opsummering af centrale forslag fra workshoppen

“Fælles Mål”- Informationskompetencer

Et påtrængende nødvendigt kvalitetssikringsarbejde bibliotek og uddannelser imellem er hurtigst muligt at samarbejde om et systematisk arbejde med opbygning af informationskompetencer i hele uddannelses-systemet. Informationskompetencekravene trin for trin, fra børnehave til universitet, bør formuleres i en række hæfter, for eksempel under titlen “Fælles Mål” og integreres i samtlige uddannelsestrins bekendtgørelser og studieordninger. En sådan fælles referenceramme er nødvendig at have som stillads om integrationsprocessen mellem nye videnressourcers udbud og tilgængelighed og brugernes egen udvidede adgang til et bredt udvalg af kilder på UVM-institutionernes område.

Nye læringskontekster

Med de øgede krav om forskningsbaseret, dokumentation af viden og videndeling er behovet for et udvidet samarbejde mellem biblioteksfunktion og uddannelse på den enkelte institution og mellem biblioteksfunktioner og uddannelser på tværs af institutioner øget. Omsætningshastigheden på viden er steget. Såvel undervisere som elever og studerende skal kunne bruge elektroniske videnressourcer i langt større grad, og der skal derfor udvikles nye undervisnings- og samarbejdsformer. Her bliver e-ressourcer i form af videoer, lydoptagelser og andre vidensformer centrale. De skal kunne udveksles og bearbejdes i blended learning i e-læringsmiljøer. Den viden, ressourcerne skal give adgang til, har andre former end de rent akademiske. De virtuelle læringsmiljøers særlige karakter og udformning skal udvikles og opbygges i samarbejde mellem IT-konsulenter, biblioteksfunktioner, undervisere og elever/studerende samt konsulenter med særlige kompetencer inden for e-læring, og alle grupper vil få omdefinert deres roller og funktioner inden for universet. Brugerfladernes tilgængelighed, anvendelighed og fleksibilitet er afgørende for at projektet lykkes. At få ibrugtaget og udnyttet de mulige dynamikker i sådanne virtuelle læringsrum er derfor påtrængende.

Universiteter og professionshøjskoler skal indgå i tættere videndelingsprojekter. Endvidere skal uddannelser og virksomheder styrke samarbejdet. Uden udnyttelse af e-læringsmiljøer og e-ressourcer bliver opgaven umulig at løfte for landets mange små og spredte biblioteks- og uddannelsesmiljøer.

Praktikere og teoretikere

Den viden, som produceres, distribueres og konsumeres i løbet af et undervisningsforløbs afvikling, skal kunne omformes til undervisningsmateriale, som andre kan have gavn af. For at fremme denne proces skal praktikere og teoretikere have videndelingsplatforme, hvor kvalificeringen af den producerede viden kan finde sted med henblik på at give den en form, den kan forhandles og eventuelt genanvendes i. For eksempel er det vigtigt, at viden fra laborantens eller underviserens hverdag kan flyde tilbage til uddannelsesinstitutioner som typiske eksempler på god eller dårlig praksis, der kan gøres til genstand for analyse og vurdering i et læringsmiljø uden for hverdagens tidspres.

Inden deltagerne gik i grupper havde fuldmægtig i Undervisningsministeriet, Jette Skovbjerg givet et grundigt rids over de nationalt fastsatte kompetencemål:

I Globaliseringsstrategien fra marts 2006 ligger over halvdelen af de 333 mål, der skal nås for at fremtidssikre Danmarks ambitioner inden for uddannelsessektoren. Målene angår uddannelsesfrekvens og uddannelseskvalitet. 95 pct. af en årgang skal have en ungdomsuddannelse i 2015 mod de 45

procent i dag. 50 pct. skal tage en videregående uddannelse, hvis Danmark vil have en plads i fremtidens vidensøkonomi. Sådan har Globaliseringsrådet vurderet situationen. For at sikre målenes indfrielse skal Danmark have større og stærkere uddannelsesmiljøer, der i højere grad deler viden. Universiteter og professionshøjskoler skal indgå i tættere videndelingsprojekter. Endvidere skal uddannelser og virksomheder styrke samarbejdet. Uden udnyttelse af e-læringsmiljøer og e-ressourcer bliver opgaven umulig at løfte for landets mange små og spredte biblioteks- og uddannelsesmiljøer. Globaliseringsstrategiens opstillede rammer kræver hurtige, solide handlingsstrategier omsat til konkrete handlinger meget snart for at kunne opfyldes inden 2015. DEFF er derfor med Nye Institutioner og i samarbejde med UVM-institutionerne i gang med at udvikle projekter til dette.

Alt i alt må man sige, at mødet gav mange spændende og nye impulser og større klarhed over allerede eksisterende viden. Under alle omstændigheder var mødet frugtbar for os, der deltager i Nye Institutioner og for vores fremtidige strukturering af arbejde. For ingen tvivl om det: behovene er der, projekterne til deres løsning er på vej til at blive formulerede, og kræfterne er ved at være samlede til at gøre det. Nu vil det vise sig, om ambitionerne på den indholdsmæssige del og de tilgængelige ressourcer stemmer overens.

95 pct. af en årgang skal have en ungdomsuddannelse i 2015 mod de 45 procent i dag. 50 pct. skal tage en videregående uddannelse, hvis Danmark vil have en plads i fremtidens vidensøkonomi. Sådan har Globaliseringsrådet vurderet situationen.